EUROOPA PARLAMENT

2004 *2009*

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

ESIALGNE
2005/0259(CNS)

12.7.2007

*

RAPORTI PROJEKT

Ettepanek võtta vastu nõukogu määrus kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes
(KOM(2005)0649 – C6-0079/2006 – 2005/9259(CNS))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Genowefa Grabowska

(*) Kaasatud komisjonid – kodukorra artikkel 47

Kasutatud tähised

*	nõuandemenetlus *antud häälte enamus*
**I	koostöömenetlus (esimene lugemine) *antud häälte enamus*
**II	koostöömenetlus (teine lugemine) *antud häälte enamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi liikmete häälteenamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks*
***	nõusolekumenetlus *parlamendi liikmete häälteenamus, v.a EÜ asutamislepingu artiklites 105, 107, 161 ja 300 ning ELi lepingu artiklis 7 toodud juhtudel*
***I	kaasotsustamismenetlus (esimene lugemine) *antud häälte enamus*
***II	kaasotsustamismenetlus (teine lugemine) *antud häälte enamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi liikmete häälteenamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks*
***III	kaasotsustamismenetlus (kolmas lugemine) *antud häälte enamus ühise teksti heakskiitmiseks*

(Antud menetlus põhineb komisjoni esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusloomega seotud tekstide kohta esitatud muudatusettepanekud

Euroopa Parlamendi muudatusettepanekutes tõstetakse muudetud tekst esile ***paksus kaldkirjas***. *Tavalises kaldkirjas* märgistus on mõeldud asjaomastele osakondadele abiks lõpliku teksti ettevalmistamisel ja tähistab neid õigusakti osi, mille kohta on tehtud parandusettepanek lõpliku teksti vormistamiseks (nt ilmselged vead või puudused antud tõlkeversioonis). Selliste parandusettepanekute puhul tuleb saada vastavate osakondade nõusolek.

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOMEGA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT..5

SELETUSKIRI 25

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOMEGA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes
(KOM(2005)0649 – C6-0079/2006 – 2005/9259(CNS))

(Nõuandemenetlus)

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (KOM(2005)0649);

– võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikli 61 punkti c ja artikli 67 lõiget 2, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C6-0079/2006);

– võttes arvesse õiguskomisjoni arvamust esitatud õigusliku aluse kohta;

– võttes arvesse kodukorra artikleid 51 ja 35;

– võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit ja õiguskomisjoni arvamust (A6-0000/2007),

1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;

2. palub komisjonil oma ettepanekut vastavalt muuta, järgides EÜ asutamiselepingu artikli 250 lõiget 2;

3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatseb kõrvale kalduda Euroopa Parlamendi poolt heakskiidetud tekstist;

4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatseb komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;

5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

Komisjoni ettepanek	Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud
	Muudatusettepanek 1 Esimene volitus
võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 61 punkti c ***ja artikli 67 lõiget 2***;	võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 61 punkti c;

Selgitus

Kui kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon konsulteeris õiguskomisjoniga kavandatava määruse õigusliku aluse kohta, leidis õiguskomisjon, et ettepanekuga tuleb tegelda kaasotsustamismenetluse alusel.

Muudatusettepanek 2
Kolmas volitus

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust;	***välja jäetud***

Selgitus

Vt esimese volituse muudatusettepaneku selgitust.

Muudatusettepanek 3
Neljas a volitus (uus)

	tegutsedes vastavalt EÜ asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetlusele;

Selgitus

Vt esimese volituse muudatusettepaneku selgitust.

Muudatusettepanek 4
Põhjendus 9

(9) Määruse reguleerimisala peab hõlmama kõiki ülalpidamiskohustusi, mis tekivad ***peresuhetest*** või suhetest, mis toovad kaasa sarnased tagajärjed, et tagada võrdne kohtlemine kõigi ülalpidamist saama õigustatud isikute vahel.	(9) Määruse reguleerimisala peab hõlmama kõiki ülalpidamiskohustusi, mis tekivad ***peresuhtest, põlvnemisest, abielust või hõimlussuhetest*** või suhetest, mis toovad kaasa sarnased tagajärjed, ***nagu tsiviilpartnerlus,*** et tagada võrdne kohtlemine kõigi ülalpidamist saama õigustatud isikute vahel. ***Niisuguseid kohustusi tuleb tõlgendada kõige laiemas tähenduses, mis hõlmavad eelkõige perioodiliste maksete, ühekordsete maksete, omandilise kuuluvuse ülemineku ja omandi korrigeerimisega seotud korraldusi ning on määratud kindlaks osapoolte vastavate vajaduste ja vahendite alusel.***

Selgitus

On vaja anda mingid suunised seoses väljendi „ülalpidamiskohustused” tähenduse ja ulatusega. On oluline täpsustada, et määrus hõlmab ka tsiviilpartnerlust ja partnerlust samast soost isikute vahel.

Muudatusettepanek 5
Põhjendus 10

(10) Rahvusvahelise kohtualluvuse eeskirjad erinevad pisut praegu kohaldatavatest eeskirjadest, mis tulenevad määrusest (EÜ) nr 44/2001. Et tagada paremini ülalpidamist saama õigustatud isiku huvide kaitse ja edendada tõrgeteta õigusemõistmist Euroopa Liidus, tuleb neid eeskirju täpsustada ja kaasata edaspidi nendesse kõik olukorrad, kus on olemas piisav seos poolte ja liikmesriigi vahel. ***Enam ei saa jätta ühenduse õigusakte kohaldamata või kohaldada riigi õigust ettekäändel, et kostja elab alaliselt väljaspool Euroopa Liitu.***	(10) Rahvusvahelise kohtualluvuse eeskirjad erinevad pisut praegu kohaldatavatest eeskirjadest, mis tulenevad määrusest (EÜ) nr 44/2001. Et tagada paremini ülalpidamist saama õigustatud isiku huvide kaitse ja edendada tõrgeteta õigusemõistmist Euroopa Liidus, tuleb neid eeskirju täpsustada ja kaasata edaspidi nendesse kõik olukorrad, kus on olemas piisav seos poolte ja liikmesriigi vahel.

Selgitus

Pidades silmas Haagi konverentsi läbirääkimisi lapsetoetuse ja teiste perekonna ülalpidamise vormide rahvusvahelise sissenõudmise konventsiooni kohta, millega Euroopa Ühendus ühines 3. aprillil 2007, on parem kõnealune lause välja jätta.

Muudatusettepanek 6
Põhjendus 11

(11) Pooltel peab olema võimalus valida ühisel kokkuleppel pädev kohus, välja arvatud juhul, kui tegemist on alaealise ülalpidamise kohustusega, et tagada nõrgema poole kaitse.	(11) Pooltel peab olema võimalus valida ühisel kokkuleppel pädev kohus, välja arvatud juhul, kui tegemist on alaealise ülalpidamise kohustusega, et tagada nõrgema poole kaitse. ***Otsuse teinud kohus peab olema veendunud, et mis tahes kokkulepped kohtualluvuse kohta on sõlmitud vabatahtlikult pärast sõltumatu õigusnõustamise saamist ning et kokkulepped võtavad arvesse poolte olukorda kohtumenetluste ajal. Kõik kohtu valiku alased kokkulepped peavad olema sõlmitud kirjalikult.***

Selgitus

On oluline, et otsuse teinud kohus veenduks, et mis tahes kohtu valiku alased kokkulepped on sõlmitud vabatahtlikult pärast õigusnõustamise saamist ning on endiselt asjakohased, võttes arvesse poolte olukorda kohtumenetluste toimumise ajal.

Muudatusettepanek 7
Põhjendus 14

(14) Sarnaselt kehtivate rahvusvaheliste õigusaktidega tuleb ***ka edaspidi*** esmajärjekorras kohaldada ülalpidamist saama õigustatud isiku alalise elukohariigi õigust, kuid ***selle järel peab*** samuti olema võimalik kohaldada kohtu asukohariigi õigust, ***mis võimaldab lahendada selles konkreetses valdkonnas vaidlusi sageli*** lihtsamini, kiiremini ja odavamalt.	(14) Sarnaselt kehtivate rahvusvaheliste õigusaktidega tuleb esmajärjekorras kohaldada ülalpidamist saama õigustatud isiku alalise elukohariigi õigust, kuid samuti ***peaks*** olema võimalik kohaldada kohtu asukohariigi õigust, ***isegi juhul, kui õigustatud isiku alalise elukohariigi õigus ei võimalda lahendada kõnealuses valdkonnas vaidlusi õiglaselt***, lihtsamini, kiiremini ja odavamalt ***ning puuduvad tõendid meelepärase kohtualluvuse valimise kohta***.

Selgitus

The Regulation's aim of enabling maintenance creditors easily to obtain a decision which will be automatically enforceable in another Member State would be frustrated if a solution were to be adopted which obliged courts to apply foreign law where the dispute could be resolved simpler, faster and more economically by applying the law of the forum. Application of foreign law tends to prolong proceedings and lead to additional costs being incurred in procedures which often involve an element of urgency and in which litigants do not necessarily have deep pockets. Moreover, in some cases application of the law of the creditor's country of habitual residence could give rise to an undesirable result, as in the case where the creditor seeks a maintenance order in the country of which she is a national having sought refuge there after leaving the country in which she had been habitually resident with her husband who is of the same nationality, who is still resident there.

On these grounds, this amendment provides for the discretionary application of the law of the forum, whilst safeguarding against forum shopping.

Muudatusettepanek 8
Põhjendus 15

(15) Kui aga õigustatud ***isikul ei ole võimalik kummagi eespool nimetatud*** õiguse abil saada kohustatud isikult elatist, peab jääma võimalus kohaldata muu riigi	(15) Kui aga ***ülalpidamist saama*** õigustatud ***isiku alalise elukohariigi õiguse või otsuse teinud kohtu*** õiguse abil ***ei ole ülalpidamist saama õigustatud isikul võimalik*** saada

õigust, millega ülalpidamiskohustus on tugevalt seotud***. Tegemist võib olla*** eelkõige, kuid mitte ainult, riigiga, mille kodakondsus on mõlemal poolel.	kohustatud isikult elatist ***või kui kõnealust õigust oleks ebaõiglane või ebasobiv kohaldada***, peab jääma võimalus kohaldata muu riigi õigust, millega ülalpidamiskohustus on tugevalt seotud***,*** eelkõige, kuid mitte ainult, ***selle riigi õigust***, mille kodakondsus on mõlemal poolel.

Selgitus

Kõnealune muudatusettepanek võimaldab muu riigi kui ülalpidamist saama õigustatud isiku alalise elukohariigi õiguse või otsuse teinud kohtu õiguse kohaldamist ning seda ka meelepärase kohtualluvuse vältimiseks.

Muudatusettepanek 9
Põhjendus 16

(16) Pooltel peab olema teatavatel tingimustel ***võimalus*** valida kohaldatav õigus ise. Neil peab näiteks olema võimalus valida menetluseks kohtu asukohariigi õigus. Lisaks peab neil olema võimalus kohaldatava õiguse suhtes leppida kokku enne vaidlust, kuid ainult juhul, kui tegemist on muu ülalpidamiskohustusega kui see, mis on seotud lapsega või sotsiaalselt kaitsetu täisealisega; lisaks peab neil olema vaid piiratud hulk valikuvõimalusi.	(16) Pooltel peab olema teatavatel tingimustel ***lubatud*** valida kohaldatav õigus ise. Neil peab näiteks olema võimalus valida menetluseks kohtu asukohariigi õigus. Lisaks peab neil olema võimalus kohaldatava õiguse suhtes leppida kokku enne vaidlust, kuid ainult juhul, kui tegemist on muu ülalpidamiskohustusega kui see, mis on seotud lapsega või sotsiaalselt kaitsetu täisealisega; lisaks peab neil olema vaid piiratud hulk valikuvõimalusi. ***Otsuse teinud kohus peab olema veendunud, et mis tahes kokkulepped kohtualluvuse kohta on sõlmitud vabatahtlikult pärast sõltumatu õigusnõustamise saamist. Kõik kohtu valiku alased kokkulepped peavad olema sõlmitud kirjalikult.***

Muudatusettepanek 10
Põhjendus 17

(17) Kohustatud isik peab olema kindlaksmääratud õiguse kohaldamise suhtes kaitstud juhtudel, kui elatise saamise aluseks olevat peresuhet ei loeta üksmeelselt eelisnõudeks. See võib olla nii eelkõige külgsugulaste või hõimlaste vaheliste suhete puhul, alanejate sugulaste ülalpidamiskohustusega oma ülenejate	***välja jäetud***

sugulaste suhtes, abistamise kohutuse säilimise puhul pärast abielu lõpetamist.

Selgitus

Kõnealune põhjendus on ebaselge ja tundub olevat vastuolus vastastikuse tunnustamise põhimõttega ning diskrimineeriv. Peale selle tundub asjaolu, et arvamuse koostaja muudatusettepanek artikli 20 kohta säilitab avaliku korra kaitse, muutvat niisuguse põhjenduse ebavajalikuks.

Muudatusettepanek 11
Põhjendus 18 a (uus)

(18 a) Konkreetseid andmeid, mis puudutavad rassilist või etnilist päritolu, poliitilisi vaateid, usulisi või filosoofilisi seisukohti, poliitilist parteid või ametiühingusse kuulumist, seksuaalset sättumust või tervislikku seisundit, tuleks töödelda vaid siis, kui need on hädavajalikud, proportsionaalsed konkreetse juhu eesmärgiga ning vastavuses konkreetsete kaitsemeetmetega.

Muudatusettepanek 12
Põhjendus 19

(19) Ühes liikmesriigis tehtud ülalpidamiskohustust käsitlevat kohtuotsust peab olema võimalik täita kiiresti ja tõhusalt ükskõik millises teises liikmesriigis. Ülalpidamist saama õigustatud isikul peab olema võimalus eelkõige lasta kohustatud isiku palgast või tema pangakontolt summasid kinni pidada.	(19) ***Käesoleva määruse eesmärk on kehtestada kohtumenetlused, mis annavad tulemusi ning on juurdepääsetavad, kiired, tõhusad, odavad ja õiglased.*** Ühes liikmesriigis tehtud ülalpidamiskohustust käsitlevat kohtuotsust peab olema võimalik täita kiiresti ja tõhusalt ükskõik millises teises liikmesriigis. Ülalpidamist saama õigustatud isikul peab olema võimalus eelkõige lasta kohustatud isiku palgast või tema pangakontolt summasid kinni pidada. ***Tuleb edendada ülalpidamisalaste kohtuotsuste täitmise uudseid ja tõhusaid vahendeid.***

Selgitus

Sarnaselt Haagi konventsiooni projektiga peaks määrus järgima juurdepääsetavate, kiirete, tõhusate, odavate, tulemuslike ja õiglaste kohtumenetluste edendamist.

Ülalpidamisalaste otsuste täitmine tekitab probleeme mitmetes jurisdiktsioonides. Seega peaksid liikmesriigid kaaluma aktiivselt täitmise uudseid vahendeid, mida on väga tõhusalt kasutatud mitte-EÜ jurisdiktsioonides, nagu näiteks juhilubade konfiskeerimine.

Muudatusettepanek 13
Põhjendus 22

(22) Käesolevas määruses järgitakse põhiõigusi ja peetakse iseäranis kinni Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga tunnustatud põhimõtetest. Selles püütakse eelkõige tagada era- ja perekonnaelu austamine, isikuandmete ja lapse õiguste kaitse ning õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ning sõltumatule ja õiglasele kohtulikule arutamisele vastavalt harta artiklitele 7, 8, 24 ja 47.	(22) Käesolevas määruses järgitakse põhiõigusi ja peetakse iseäranis kinni Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga tunnustatud põhimõtetest. Selles püütakse eelkõige tagada era- ja perekonnaelu austamine, isikuandmete ja lapse õiguste kaitse ning õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ning sõltumatule ja õiglasele kohtulikule arutamisele vastavalt harta artiklitele 7, 8, 24 ja 47. ***Käesoleva määruse kohaldamisel tuleks võtta arvesse ÜRO 20. novembri 1989. aasta lapse õiguste konventsiooni artikleid 3 ja 27, mis sätestavad, et:*** ***– igasugustes lapsi puudutavates ettevõtmistes tuleb esikohale seada lapse huvid,*** ***– igal lapsel on õigus elatustasemele, mis vastab tema kehalisele, vaimsele, hingelisele, kõlbelisele ja sotsiaalsele arengule,*** ***– vanema(te) või teiste lapse eest vastutavate isikute esmane kohustus on tagada vastavalt oma võimetele ja rahalistele võimalustele lapse arenguks vajalikud elutingimused ning*** ***– riigid peavad võtma kõik vastavad meetmed, sealhulgas rahvusvaheliste lepingute sõlmimine, et tagada lapse ülalpidamine tema vanema(te) või teiste lapse eest vastutust kandvate isikute poolt, eriti kui nad ei ela lapsega samas riigis.***

Selgitus

Tuleks võtta arvesse lapse õigusi, nagu sätestatud asjaomases ÜRO konventsioonis.

Muudatusettepanek 14
Põhjendus 23

(23) Vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsuse 1999/468/EÜ ***(***millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused***)***[1] ***artiklile 2 tuleb käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed kehtestada vastavalt nimetatud otsuse artiklis 3 ettenähtud nõuandemenetlusele***.	(23) ***Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleb kehtestada*** vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta ***otsusele*** 1999/468/EÜ***,*** millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused[1].
[1] EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.	[1] EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. ***Otsust on viimati muudetud otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).***

Selgitus

Komiteemenetlusi on kohandatud, et võtta arvesse 1999. aasta komiteemenetluse otsust. Vt ka artiklite 50 ja 51 muudatusettepanekuid.

Muudatusettepanek 15
Põhjendus 24

(24) Käesolev määrus peab asendama ühenduse õigusaktid, mis on võetud vastu varem ja hõlmavad sama valdkonda. Lisaks ***peab*** see olema ülimuslik teiste rahvusvaheliste õigusaktide suhtes, mida kohaldatakse liikmesriikide vahelistes suhetes, et ühtlustada ja lihtsustada kehtivaid õigusnorme.	(24) Käesolev määrus peab asendama ühenduse õigusaktid, mis on võetud vastu varem ja hõlmavad sama valdkonda. Lisaks ***peaks*** see olema ülimuslik teiste rahvusvaheliste õigusaktide suhtes, mida kohaldatakse liikmesriikide vahelistes suhetes, et ühtlustada ja lihtsustada kehtivaid õigusnorme. ***See peaks olema ka kooskõlas tulevase Haagi konventsiooniga lapsetoetuse ja teiste perekonna ülalpidamise vormide rahvusvahelise sissenõudmise kohta.***

Selgitus

Oluline on selgitada, et määruse eesmärk on olla kooskõlas tulevase Haagi konventsiooniga.

Muudatusettepanek 16
Artikli 1 lõige 1

1. Käesolevat määrust kohaldatakse ülalpidamiskohustuste suhtes, mis tulenevad ***perekonnasuhetest*** või suhetest, mis vastavalt nende suhtes kohaldavale õigusele toovad kaasa sarnased tagajärjed.	1. Käesolevat määrust kohaldatakse ülalpidamiskohustuste suhtes, mis tulenevad ***peresuhtest, põlvnemisest, abielust või hõimlussuhetest*** või suhetest, mis vastavalt nende suhtes kohaldavale õigusele toovad kaasa sarnased tagajärjed***, nagu näiteks tsiviilpartnerlus***.

Selgitus

Vt põhjenduse 9 muudatusettepaneku selgitust.

Muudatusettepanek 17
Artikli 2 punkt 8

(8) õigustatud isik – füüsiline isik, kellel on või väidetavalt on õigus saada ülalpidamist,	(8) õigustatud isik – füüsiline isik, kellel on või väidetavalt on õigus saada ülalpidamist, ***või avalik-õiguslik asutus, mis on omandatud õigustatud isiku staatuse otsuse täitmise eesmärgil,***

Muudatusettepanek 18
Artikli 2 punkt 9

(9) kohustatud isik – füüsiline isik, kes on kohustatud maksma ülalpidamist või kellelt nõutakse selle maksmist.	(9) kohustatud isik – füüsiline isik, kes on kohustatud maksma ülalpidamist või kellelt nõutakse selle maksmist***, või avalik-õiguslik asutus, kes on võtnud üle kohustatud isiku kohustused õigustatud isiku ülalpidamiseks.***

Muudatusettepanek 19
Artikli 2 punkt 9 a (uus)

	(9 a) termin „perekonnaseisuga seotud hagi” peab tähendama mis tahes hagi, mis on seotud lahutuse, lahuselu, abielu tühistamise või perekonda kuulumisega.

Selgitus

On vaja täpsustada, mida on mõeldud väljendiga „perekonnaseisuga seotud hagi”. Määratlus langeb kokku määruses nr 2201/2003 sisalduva kohtualluvuse määratlusega, kuid

seda laiendatakse, et kaasata perekonda kuulumisega seotud hagi.

Muudatusettepanek 20
Artikli 3 punkt c

c) kohus, kes on pädev menetlema perekonnaseisuga seotud hagi, kui selle juurde kuulub ülalpidamiskohustust käsitlev hagi***, välja arvatud juhul, kui see pädevus põhineb vaid ühe poole kodakondsusel***;	c) kohus, kes on pädev menetlema perekonnaseisuga seotud hagi, kui selle juurde kuulub ülalpidamiskohustust käsitlev hagi;

Selgitus

Kõnealusel piirangul ei tundu olevat ühtegi kasulikku eesmärki.

Muudatusettepanek 21
Artikli 3 punkt d

d) kohus, kes on pädev menetlema vanemliku vastutusega seotud hagi määruse (EÜ) nr 2201/2003 tähenduses, kui ülalpidamiskohustust käsitlev hagi kuulub selle juurde.	d) kohus, kes on pädev menetlema vanemliku vastutusega seotud hagi määruse (EÜ) nr 2201/2003 tähenduses, kui ülalpidamiskohustust käsitlev hagi kuulub selle juurde ***ning vanemliku vastutusega seotud hagi on juba kõnealuses kohtus pooleli või esitatakse see kohtule koos ülalpidamistaotlusega***.

Selgitus

Kõnealune selgitus tundub asjakohane.

Muudatusettepanek 22
Artikli 4 lõige 2

2. Kohtualluvuse kindlaksmääramiseks sõlmitakse kirjalik kokkulepe. ***Elektroonilisel teel edastatud teave võrdsustatakse kirjaliku kokkuleppega, kui seda on võimalik alaliselt säilitada.***	2. Kohtualluvuse kindlaksmääramiseks sõlmitakse kirjalik kokkulepe.

Selgitus

Kõnealune säte on liiga lai: see võiks katta näiteks isegi e-mailide vahetust.

Muudatusettepanek 23
Artikli 4 lõige 2 a (uus)

2 a. Otsuse teinud kohus peab olema veendunud, et mis tahes kokkulepped kohtualluvuse kohta on sõlmitud vabatahtlikult pärast sõltumatu õigusnõustamise saamist ning et kokkulepped võtavad arvesse poolte olukorda kohtumenetluste ajal.

Selgitus

Vt põhjenduse 11 muudatusettepaneku selgitust.

Muudatusettepanek 24
Artikli 6 punkt b

b) kui tegemist on abikaasade või endiste abikaasade vahelise ülalpidamiskohustusega, selle liikmesriigi kohtud, kelle territooriumil oli abikaasade viimane ühine alaline elukoht, kui nad elasid seal vähemalt üks aasta enne kohtuasja algatamist.	*(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)*

Selgitus

Puudutab vaid ingliskeelset versiooni.

Muudatusettepanek 25
Artikli 10 lõige 1 a (uus)

Juhul kui ülalpidamisega seotud hagi on esitatud ajutiste meetmete kohaldamise taotlusena, ei toimi artiklid 7 ja 8 nii, et need põhjustaksid tingimata ajutiste meetmete kohaldamise taotluse suhtes kohaldatava õiguse kohaldamist mis tahes järgneva ülalpidamise või ülalpidamise muutumisega seotud taotluse suhtes, mis esitatakse seoses lahutuse, abielu/tsiviilpartnerluse tühistamise või lahuselu hagiga.

Selgitus

Niisuguse sätte puudumisel tuleb märkida, et kui naine on taotlenud ülalpidamist ajutiste meetmete kaudu riigis A, kus ta otsis varjupaika, tuleks kohaldada riigi A õigust tema päritoluriigis B, mille alaline elanik ta koos oma abikaasaga on, järgnenud abielulahutuse hagist tulenevate ülalpidamiskohustustega seotud kõigi küsimuste suhtes.

Muudatusettepanek 26
Artikkel 13

1. Ülalpidamiskohustustele kohaldatakse selle riigi õigust, kus on ülalpidamist saama õigustatud isiku alaline elukoht.	1. Ülalpidamiskohustustele kohaldatakse selle riigi õigust, kus on ülalpidamist saama õigustatud isiku alaline elukoht.
2. Kohtu asukohariigi õigust kohaldatakse:	2. Kohtu asukohariigi õigust kohaldatakse:
a) kui ***lõike 1 kohaselt kindlaksmääratud õiguse alusel ei ole õigustatud isikul võimalik kohustatud isikult ülalpidamist saada***, või	a) kui ***tegemist on õigustatud isiku alalise elukohariigi õigusega***, või
b) kui õigustatud ***isik esitab sellesisulise taotluse ning kui tegemist on riigiga, kus on kohustatud isiku alaline elukoht***.	b) kui õigustatud ***isikul ei ole võimalik kohustatud isikult ülalpidamist saada õigustatud isiku alalise elukohariigi õiguse alusel, või***
	c) kui see on kohustatud isiku alalise elukohariigi õigus, välja arvatud juhul, kui õigustatud isik esitab teistsuguse taotluse ning kohus on veendunud, et ta on saanud asjaomases küsimuses sõltumatut õigusnõustamist.
3. ***Kui õigustatud isikul ei ole ühegi eespool nimetatud lõike kohaselt kindlaks määratud õiguse alusel võimalik kohustatud isikult ülalpidamist saada ning kui kõikidest juhtumiga seotud asjaoludest järeldub, et ülalpidamiskohustus on tugevalt seotud muu riigiga, eelkõige selle riigiga, mille kodanikud on nii õigustatud ja kohustatud isik, kohaldatakse selle riigi õigust, millega ülalpidamiskohustus on tugevalt seotud***.	3. ***Sõltumata lõikest 1 võib kohtu asukohariigi õigust kohaldada isegi juhul, kui see ei ole õigustatud isiku alalise elukohariigi õigus, kui see võimaldab ülalpidamisega seotud kohtuvaidluste erapooletut lahendamist lihtsalt, kiiresti ja odavalt ning puuduvad tõendid meelepärase kohtualluvuse valimise kohta***.
	4. Vastasel juhul, kui õigustatud isiku alalise elukohariigi õigus või kohtu asukohariigi õigus ei võimalda õigustatud isikul kohustatud isikult ülalpidamist saada või kui kõnealust õigust oleks ebaõiglane või ebasobiv kohaldada, peab jääma võimalus kohaldata muu riigi õigust, millega ülalpidamiskohustus on tugevalt seotud, eelkõige, kuid mitte ainult, selle riigi õigust, mille kodakondsus on nii õigustatud kui kohustatud isikul.

Selgitus

Vt põhjenduste 14 ja 15 muudatusettepanekute selgitusi.

Muudatusettepanek 27
Artikli 14 lõige 1 a (uus)

	tingimusel et otsuse teinud kohus on veendunud, et kohtu või õiguse valiku kokkulepe on sõlmitud vabatahtlikult pärast sõltumatu õigusnõustamise saamist.

Muudatusettepanek 28
Artikkel 15

Artikkel 15	***välja jäetud***
Kindlaksmääratud õiguse kohaldamata jätmine kohustatud isiku taotlusel	
1. Kui tegemist on muu ülalpidamiskohustusega kui laste ja sotsiaalselt kaitsetute täisealiste ja abikaasadevahelise või endiste abikaasade vahelise ülalpidamiskohustusega, võib kohustatud isik vaidlustada talle esitatud õigustatud isiku nõude ülalpidamiseks selle riigi õiguse alusel, mille kodanikud nad mõlemad on, või selle puudumisel selle riigi õiguse alusel, kus on tema alaline elukoht.	
2. Kui tegemist on abikaasadevahelise või endiste abikaasade vahelise ülalpidamiskohustusega, võib kohustatud isik vaidlustada talle esitatud õigustatud isiku nõude ülalpidamiseks selle riigi õiguse alusel, millega abielu on kõige tugevamalt seotud.	

Selgitus

Kõnealune säte tundub olevat vastuolus vastastikuse tunnustamise põhimõttega ning on diskrimineeriv.

Muudatusettepanek 29
Artikkel 17

1. Ülalpidamiskohustuste suhtes kohaldatava õigusega määratakse eelkõige kindlaks:	1. Ülalpidamiskohustuste suhtes kohaldatava õigusega määratakse eelkõige kindlaks:
(a) kas, millises ***ulatuses*** ja kellelt võib õigustatud isik ülalpidamist nõuda;	(a) kas, ***milliseks ajavahemikuks,*** millises ***summas*** ja kellelt võib õigustatud isik ülalpidamist nõuda;
(b) ***mil määral*** võib õigustatud isik taotleda elatist tagasiulatuvalt;	(b) ***milliseks ajavahemikuks ja millises summas*** võib õigustatud isik taotleda elatist tagasiulatuvalt;
(c) ülalpidamiskohustuse arvutamise ja indekseerimise viis;	(c) ülalpidamiskohustuse arvutamise ja indekseerimise viis;
(d) aegumine ja menetluse algatamise tähtajad;	(d) aegumine ja menetluse algatamise tähtajad;
(e) õigustatud isikule ülalpidamist maksnud avalik-õigusliku asutuse õigus nõuda selle hüvitamist ning kohustatud isiku kohustuse ulatus.	(e) õigustatud isikule ülalpidamist maksnud avalik-õigusliku asutuse õigus nõuda selle hüvitamist ning kohustatud isiku kohustuse ulatus.
2. ***Sõltumata kohaldatavast õigusest tuleb elatise suuruse kindlaksmääramisel võtta arvesse õigustatud isiku vajadusi ja kohustatud isiku võimalusi***.	2. ***Sõltumata lõikest 1 võtab otsuse teinud kohus ülalpidamissumma kindlaksmääramisel aluseks õigustatud isiku praegused ja tegelikud vajadused ning kohustatud isiku praegused ja tegelikud võimalused, võttes arvesse viimase põhjendatud vajadusi ja mis tahes teisi temal lasuda võivaid ülalpidamiskohustusi***.

Selgitus

Kõnealuse muudatusettepaneku eesmärk on kitsendada komisjoni teksti sõnastust. Oluline on selgitada, et õigustatud isiku praegused vajadused on suure tähtsusega, ning võtta arvesse asjaolu, et kohustatud isikul võib juba lasuda ülalpidamise maksmise kohustus, näiteks eelmisele partnerile.

Muudatusettepanek 30
Artikkel 20

Käesoleva määrusega kindlaksmääratud õiguse võib jätta kohaldamata üksnes siis, kui see on selgelt vastuolus kohtu asukohariigi avaliku korraga. ***Siiski ei ole lubatud sellisel ettekäändel jätta kohaldamata käesoleva määrusega kindlaksmääratud liikmesriigi õigust.***	Käesoleva määrusega kindlaksmääratud õiguse võib jätta kohaldamata üksnes siis, kui see on selgelt vastuolus kohtu asukohariigi avaliku korraga.

Selgitus

Kõnealune kaitsemeede tuleb säilitada.

Muudatusettepanek 31
Artikkel 21

Kui riik koosneb mitmest territoriaalüksusest, millest igaühes kehtivad ülalpidamiskohustuste suhtes oma õigusnormid, ***loetakse iga territoriaalüksust käesoleva määruse alusel kohaldatava õiguse kindlakstegemisel omaette riigiks.***	***Riik, kus eri territoriaalüksustel*** kehtivad ülalpidamiskohustuste suhtes oma õigusnormid, ***ei ole kohustatud käesolevat määrust kohaldama üksnes selliste üksuste vaheliste konfliktide korral.***

Selgitus

Kõnealune säte taasesitab vastava Rooma II määruse sätte. Liikmesriikidel, mis koosnevad mitmetest territoriaalüksustest, millest igaühes kehtivad oma õigusnormid, peab võimaldama otsustada, kas määruse sätteid tuleks kohaldada kõnealuste territoriaalüksuste vahel.

Muudatusettepanek 32
Artikli 22 lõige 3

3. ***Liikmesriigid teavitavad komisjoni kuue kuu jooksul alates käesoleva määruse jõustumisest oma riigis kasutatavatest kättetoimetamise viisidest. Nad edastavad komisjonile kõik muudatused selles teabes.***	3. ***Dokumendid võib edastada ka kostja esindajale.***
Komisjon teeb selle teabe üldsusele kättesaadavaks.	

Selgitus

Ettenähtud kättetoimetamise viisid vastavad viisidele, mis nähakse ette määruses nr 1896/2006 Euroopa maksekäsumenetluse kohta, mis ei sätesta kohaldatavate kättetoimetamise viiside muutmist. Lihtsuse mõttes peaks kaaluma viitamist üksnes 29. mai 2000. aasta määrusele (EÜ) nr 1348/2000 tsiviil- ja kaubandusasjade kohtu- ja kohtuväliste dokumentide Euroopa Liidu liikmesriikides kätteandmise kohta.

Uus lõige 3 võimaldab edastada dokumendid kostja seaduslikule esindajale kooskõlas määruses nr 1896/2006 sisalduva sättega.

Muudatusettepanek 33
Artikkel 29

Taotlejal, kes on saanud otsuse teinud liikmesriigilt täielikult või osaliselt tasuta õigusabi või kes on vabastatud kulude kandmisest, on täitemenetluse raames õigus saada ***talle kõige soodsamat*** õigusabi või kõige ulatuslikumat vabastust kuludest vastavalt otsuse täitmise liikmesriigi õigusele.	Taotlejal, kes on saanud otsuse teinud liikmesriigilt täielikult või osaliselt tasuta õigusabi või kes on vabastatud kulude kandmisest, on täitemenetluse raames õigus saada õigusabi ***kooskõlas nõukogu 27. jaanuari 2003. aasta direktiiviga 2003/8/EÜ, millega parandatakse õiguskaitse kättesaadavust piiriüleste vaidluste korral, kehtestades sellistes vaidlustes antava tasuta õigusabi kohta ühised miinimumeeskirjad[1]*,** või kõige ulatuslikumat vabastust kuludest vastavalt otsuse täitmise liikmesriigi õigusele.
	[1]ELT L 26, 31.1.2003, lk 41.

Muudatusettepanek 34
Artikli 33 punkt a

a) kohustatud isik esitab uued asjaolud või asjaolud, mis ei olnud otsuse teinud kohtule otsustamise ajal teada;	***välja jäetud***

Selgitus

Kõnealune säte jätab liiga palju vabadust kohustatud isikule, kes soovib oma kohustustest kõrvale hiilida. Säte sisaldub juba punktis b olukorra puhul, kus kohustatud isik on taotlenud otsuse teinud kohtu otsuse testimist. Peale selle on ebaselge, mil viisil on täitmisele pöörav kohus võimeline testima otsuse teinud kohtu otsust: kõik kohtuotsused ei sisalda nende põhjuste ammendavat loetelu ning kohtule, kus otsuse täitmist taotletakse, ei saadeta toimikut.

Muudatusettepanek 35
Artikli 35 lõige 1

1. Õigustatud isik võib otsuse teinud kohtult taotleda korralduse väljastamist pangakonto ajutiseks arestimiseks ning see edastatakse teises liikmesriigis pangale, kus kohustatud isikul on avatud konto. Kõnealune taotlus ja korraldus pangakonto ajutiseks arestimiseks esitatakse vastavalt käesoleva määruse IV lisas esitatud näidisvormile.	1. Õigustatud isik võib otsuse teinud kohtult taotleda korralduse väljastamist pangakonto ajutiseks arestimiseks ***summas, mis on vajalik ülalpidamiskohustuse täitmiseks,*** ning see edastatakse teises liikmesriigis pangale, kus kohustatud isikul on avatud konto. Kõnealune taotlus ja korraldus pangakonto ajutiseks arestimiseks esitatakse vastavalt käesoleva määruse IV lisas esitatud näidisvormile.

Muudatusettepanek 36
Artikkel 35 a (uus)

Artikkel 35 a

Teised täitmiskorraldused

Otsuse teinud kohus võib anda korralduse võtta siseriiklikus õiguses sätestatud kõik teised niisugused täitmismeetmed, mida ta vajalikuks peab.

Selgitus

Kohust, kus otsuse täitmist taotletakse, ei tohi piirata määruses loetletud korraldustega. Arvestades, et liikmesriike tuleb julgustada kaaluma uuenduslike täitmisvahendite kasutamist, sealhulgas need, mida on väga tõhusalt kasutatud mitte-EÜ jurisdiktsioonides, peaksid kohtud tingimata kasutama kõiki neile siseriikliku õiguse alusel kättesaadavaid meetmeid.

Muudatusettepanek 37
Artikli 38 lõige 1

1. *IV peatükki* kohaldatakse vajaduse korral ametlike juriidiliste dokumentide ning asjaosaliste vaheliste täitmisele kuuluvate kokkulepete täitmiseks. Selle liikmesriigi pädev asutus, kus ametlik dokument või asjaosaliste vaheline kokkulepe on täitmisele pööratav, väljastab ***huvitatud isiku soovil*** väljavõtte dokumendist, kasutades käesoleva määruse II lisas esitatud näidisvormi.	1. *VI peatükki* kohaldatakse vajaduse korral ametlike juriidiliste dokumentide ning asjaosaliste vaheliste täitmisele kuuluvate kokkulepete täitmiseks. Selle liikmesriigi pädev asutus, kus ametlik dokument või asjaosaliste vaheline kokkulepe on täitmisele pööratav, väljastab ***automaatselt*** väljavõtte dokumendist, kasutades käesoleva määruse II lisas esitatud näidisvormi.

Selgitus

Määruse sätted peaksid toimima minimaalse formaalsusega.

Muudatusettepanek 38
Artikli 44 lõige 1

1. Keskasutused võimaldavad juurdepääsu teabele, mis hõlbustab elatise nõuete rahuldamist, käesolevas peatükis ettenähtud tingimustel. Nimetatud teave edastatakse selleks, et:	1. Keskasutused võimaldavad juurdepääsu teabele, mis hõlbustab ***konkreetsel juhul*** elatise nõuete rahuldamist, käesolevas peatükis ettenähtud tingimustel. Nimetatud teave edastatakse selleks, et:

Muudatusettepanek 39
Artikli 44 lõike 1 punkt a

a) teha kindlaks kohustatud isiku ***asukoht***;	a) teha kindlaks kohustatud isiku ***aadress***;

Muudatusettepanek 40
Artikli 44 lõige 1 a (uus)

	1 a. Vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele tuleb määrata igal konkreetsel juhul kindlaks, milliseid isikuandmeid tuleks töödelda kättesaadava teabe raamides ja mida lubada vaid vajadusel töödelda ülalpidamiskohustuste täitmise lihtsustamiseks.

Muudatusettepanek 41
Artikli 44 lõige 1 b (uus)

	1 b. Biomeetrilisi andmeid, nagu sõrmejäljed või DNA, ei töödelda.

Muudatusettepanek 42
Artikli 44 lõige 1 c (uus)

	1 c. Konkreetseid andmeid, mis puudutavad rassilist või etnilist päritolu, poliitilisi vaateid, usulisi või filosoofilisi seisukohti, poliitilist parteid või ametiühingusse kuulumist, seksuaalset sättumust või tervislikku seisundit, tuleks töödelda vaid siis, kui need on hädavajalikud, proportsionaalsed konkreetse juhu eesmärgiga ning vastavuses konkreetsete kaitsemeetmetega.

Muudatusettepanek 43
Artikli 44 lõige 2 a (uus)

	2 a. Teabepäringud, mis puudutavad muid

	valdkondi kui lõikes 2 osutatud valdkonnad, peavad olema proportsionaalsed ning vajalikud lõikes 1 osutatud eesmärkide täitmiseks.

Muudatusettepanek 44
Artikli 46 lõige 3

3. Kohus võib vastavalt käesolevale määrusele edastatud teavet säilitada vaid niikaua, kui tal on seda vaja elatise nõuete sissenõudmise hõlbustamiseks. ***Säilitamise aeg ei tohi ületada ühte aastat.***	3. Kohus võib vastavalt käesolevale määrusele edastatud teavet säilitada vaid niikaua, kui tal on seda vaja elatise nõuete sissenõudmise hõlbustamiseks.

Selgitus

Teave peab olema kättesaadav ainult seni, kuni see on vajalik lähtudes selle kogumise või hilisema töötlemise eesmärgist Ülalpidamiskohustuste puhul on teave mõnedel juhtudel tõenäoliselt vajalik üsna pika ajavahemiku vältel, selleks et kohtunikul oleks võimalik perioodiliselt uuesti hinnata ülalpidamiskohustuse kehtestamise õiguslike aluste säilimist ning neid kohustusi nõuetekohaselt rahaliselt väljendada. Nii makstakse komisjoni esitatud teabe kohaselt ELis elatise nõuet keskmiselt 8 aasta jooksul.

Muudatusettepanek 45
Artikli 48 lõige 3 a (uus)

	3 a. Kõnealune määrus peab kinni Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivist 95/46 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta ning nõuab, et liikmesriigid kaitseksid füüsiliste isikute õigusi ja vabadusi, eelkõige õigust eraelu puutumatusele isikuandmete töötlemisel, et tagada isikuandmete vaba liikumine ühenduses.

Muudatusettepanek 46
Artikkel 50

Käesoleva määruse lisasid muudetakse vastavalt artikli 51 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusele.	*(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)*

Muudatusettepanek 47
Artikkel 51

1. Komisjoni abistab komitee***, mis koosneb liikmesriikide esindajatest ja mille eesistuja on komisjoni esindaja***.	1. Komisjoni abistab ***määruse (EÜ) nr 44/2001 artiklis 75 ette nähtud*** komitee.
2. Käesolevale lõikele osutamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ ***artiklis*** 3 ***ettenähtud nõuandemenetlust***, ***järgides*** nimetatud otsuse ***artikli 7 lõike 3*** sätteid.	2. Käesolevale lõikele osutamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ ***artikleid*** 3 ***ja 7***, ***võttes arvesse*** nimetatud otsuse ***artikli 8*** sätteid.

SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

Praegu puudub Euroopa tasandil ühine ühtlustatud ülalpidamisotsuste tunnustamise ja täitmise süsteem.

Ettepaneku võtta vastu nõukogu määrus kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes peamine eesmärk on kõrvaldada õiguslikud tõkked, mis takistavad ülalpidamise sissenõudmist alaliselt teises ELi liikmesriigis elavalt kodanikult.

Käesoleva määruse eesmärk on kiire, (üldiselt) tasuta ülalpidamise sissenõudmine. See on ELi kodanike jaoks oluline ja vajalik määrus. Siseturu väljakujunemisega on inimeste piiriülene liikumine märkimisväärselt suurenenud ning koos sellega ka probleemid, mis võivad tekkida rändajate partneritel, eriti uutes liikmesriikides, mille kodanikud kasutavad vaba liikumist võimalikult palju ära. Peale selle tuleb võtta arvesse asjaolu, et abielulahutused ja lahuselu üha suurenevad kogu liidus.

Raportit ette valmistades võttis raportöör ühendust nii ülalpidamiskohustustega tegelevate asutuste kui neid taotlevate isikutega. Pärast konsultatsioone avastas ta kahjuks, et paljudel juhtudel ei täideta kohtuotsuseid. Poolas näiteks peab hinnangute kohaselt ülalpidamist maksma kohustatud inimestest vaid 10% kõnealusest kohustusest kinni. Teised, kes peaksid maksma, et oma lapsi toetada, teevad kõik, et seda vältida, nad kannavad oma vara üle lähedastele ja kaugetele perekonnaliikmetele, ei tööta ametlikult, ehkki neil on teatud kindel sissetulek, nad ei ava võlanõudjalt saadud kirju, varjavad end kohtusüsteemi eest. Et kohustada kedagi ülalpidamist maksma, peavad vastutavad asutused astuma isegi radikaalseid samme, näiteks kinni pidama juhiloa. Õigustatud isikud elavad seevastu väga vaestes oludes ning neil pole sageli isegi piisavalt raha, et ära elada

Võib ette kujutada, et kõnealuste probleemidega on veelgi keerulisem tegelda, kui kohustatud isik elab välismaal. Ülalpidamisnõuete saamiseks kulub palju rohkem aega, see on keerulisem ning paljudel juhtudel isegi võimatu. Niisugune määrus võeti vastu, et kõnealuseid olukordi vältida ja muuta seega ELi kodanike elu lihtsamaks.

Et kõnealusele olulisele küsimusele keskenduda ja julgustada liikmesriike sellega tegelema ning lõpetada kiiresti töö määruse eelnõu kallal, otsustas raportöör korraldada kõnealuses küsimuses avaliku kuulamise, mis leiab aset 11. septembril.

2. **Õiguslik raamistik**

Määruse ettepanek on pikaajalise tegevuskava tulemus, mille eesmärk on tugevdada vabadust, turvalisust ja õiglust ELis ning mille võtsid vastu riigipead ja valitsusjuhid Euroopa Ülemkogu kohtumisel Haagis 2004. aasta novembris (nn Haagi programm). Kõnealuses programmis kutsutakse komisjoni esitama õigusakti eelnõu ettepanek „hooldamisalaste otsuste tunnustamise ja jõustamise kohta, sealhulgas ettevaatusabinõud ja ajutine jõustamine 2005. aastal.”

Samal ajal on alates 1999. aastast Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverents (rahvusvaheline organisatsioon, kuhu kuuluvad liikmed kõigist ELi liikmesriikidest ja 40 muust riigist) töötanud paralleelselt piiriüleste ülalpidamisnõuete rahvusvahelise süsteemi põhjaliku reformi kallal. Töö lõpeb 2007. aasta novembris.

Raportöör jälgib hoolikalt Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi tööd ning usub, et selle sätted peaksid olema paralleelsed ELi ettepanekutega. Samal ajal leiab ta siiski, et EL vajab kõnealuses valdkonnas eraldiseisvat terviklikku määrust. Suur osa allikaid ja integratsiooni tase liikmesriikide vahel ei ole võrreldavad ELi mittekuuluvate riikidega ning võttes arvesse ka ELi eesmärkide erinevat olulisust on vaja luua arenenum ülalpidamisotsuste tunnustamise ja täitmise süsteem. Muidugi peab uus süsteem vastama võimalikult palju Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi raamistikule, kuid see võib olla edasijõudnum. Tuleb rõhutada ka, et konventsiooni ratifitseerimine võtab palju aega ning mõnikord ei ratifitseeri riigid seda üldse. Kaaludes ülalpidamiskohustuste sissenõudmise probleemi ulatust ning selle kasvutendentsi on üpris selge, et me vajame ELis uut, kiiret ja tõhusat mehhanismi kõnealuses valdkonnas.

3. Reguleerimisala ja sisu

Määruse reguleerimisala hõlmab kõiki peresuhetest tulenevaid ülalpidamiskohustusi (artikkel 1). Raportöör toetab määruse ettepanekus vastu võetud lahenduste suunda. Siiski tahaks ta pöörata tähelepanu asjaolule, et kuna termin „ülalpidamiskohustus” on määratletud igas liikmesriigis erineval moel, peaks määruse reguleerimisala hõlmama neid ülalpidamiskohustusi, mis on ette nähtud iga liikmesriigi siseriiklikus õiguses.

Komisjon esitas ühes õigusaktis kõik kõnealuse valdkonna suhtes kohaldatavad mehhanismid: kohtualluvus, kohaldatav õigus, tunnustamine ja täitmine, koostöö ja takistuste kõrvaldamine menetluste heaks läbiviimiseks.

Kõnealune määrus lihtsustab kodanike elu. Kõige rohkem on meil vaja ülalpidamiskohustuste määramiseks vajalike menetluste läbiviimise lihtsustamist. Seetõttu soovitab komisjon, et pärast kohtuotsuse tegemist tuleb võtta meetmed, et anda kõnealusele otsusele samasugune jõud, nagu sellel on kohtu päritoluriigis, ilma lisaformaalsusteta.

Praktikas koosneb ülalpidamisnõude esitamise menetlus vaid ühest sammust, st õigustatud isik peab esitama selle kohtule. Seejärel saadab õigustatud isiku elukohariigi määratud keskasutus kohtu nõudmisel asjaomase taotluse kohustatud isiku elukohariigi määratud keskasutusele, kes kogub kohustatud isiku kohta ülalpidamiskohustuse kindlaksmääramiseks ja täitmiseks vajalikke andmeid ning saadab need seejärel tagasi õigustatud isiku elukohariigile.

Õigustatud isikul on õigus esitada oma päritoluriigi kohtu kaudu igakuise otsetoetuse nõue, mis saadetakse kohustatud isiku tööandjale teises liikmesriigis või selle liikmesriigi pangale, kus kohustatud isikul on pangakonto (artikkel 34). Õigustatud isik võib nõuda otsuse teinud kohtult korraldust pangakonto ajutiseks külmutamiseks, mis saadetakse selle liikmesriigi pangale, kus kohustatud isikul on pangakonto (artikkel 35). Üldise eeskirjana peab kohustatud isik maksma ülalpidamisnõuded enne oma teiste võlgade tasumist (artikkel 36).

5. Järeldused

Raportöör toetab määruse eelnõu ning kiidab heaks selles kavandatud lahenduste suuna. Rakendamisel on kahtlemata positiivsed sotsiaalsed mõjud, kuna see aitab ühes liikmesriigis elaval ülalpidamist saama õigustatud isikul esitada nõude teises liikmesriigis alaliselt elavale kohustatud isikule. Seetõttu võib määrus lihtsustada siseturu nõuetekohast toimimist, kõrvaldades peamiselt isikute vaba liikumise takistused, kuna viimased kannatavad praegu liikmesriikidevahelise lahknevuse tõttu ülalpidamiskohustuste täitmise alal.

Ettepanek võtta vastu määrus ülalpidamiskohustuste kohta rahuldab tänapäeva ühiskonna tõelist vajadust: parandada ülalpidamist saama õigustatud isikute olukorda, kes on eelkõige ja peamiselt lapsed. Lahutavate paaride suurenev arv ja kasvav liikuvus Euroopa Liidus tähendab vältimatult üha rohkem piiriüleseid vaidlusi ülalpidamisnõuete suhtes. Seega parandab tõhusam ülalpidamisnõuete sissenõudmine paljude laste elu- ja haridustingimusi. Ettepanek muudab ülalpidamist saama õigustatud isikul lihtsamaks oma nõude esitamise pädevale kohtule. Ning kui kohtuotsus on tehtud, võetakse meetmed, et tagada selle automaatne tunnustamine kõigis liikmesriikides ilma täiendavate formaalsusteta. Suurt muutust märgib asjaolu, et nüüd saab õigustatud isik kasu olulisest abist, mida pakub uus määrus seoses kodanikuõiguste nõude esitamisega.